

האדם לבטלו כשעוסק בתורה, אבל כשנתגבר עליו שלשה ימים זה אחר זה, הרי הוא כחוט המשולש אשר לא במהרה ינתק, דכיון דדש דש, ותלת זימנין הוי חזקה, לכך תיקנו שלא ילינו שלשה ימים רצופין בלא תורה.

עוד ביאר לפי זה, דלפיכך זבה דמדאורייתא אינה צריכה לשבת שבעה נקיים ולהביא קרבן, אלא אם כן ראתה שלשה ימים רצופין זה אחר זה, אבל כל שלא ראתה אלא יום או יומים אינה אלא שומרת יום כנגד יום, לפי שטומאת הזיבה נמשכת מטומאת נחש הקדמוני כשבא על חוה והטיל בה זוהמא, דהיינו כח סמאל שהוא היצר הרע, דלפיכך בשעה שקבלו ישראל את התורה קודם שחטאו בעגל לא היו בהן לא זבין ולא מצורעין כדאייתא במדרש, לפי שכשעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן, ולכך כל שלא ראתה אלא יום או יומים עדיין לא נשתרש בה כח טומאת הנחש דהיינו היצר הרע, ועל כן אינה אלא שומרת יום כנגד יום, ודי לה בטבילה בלבד כדי לבטל הכח ההוא, אבל כשראתה שלשה ימים רצופין, מאחר שנשתרש בה כח טומאת הנחש כחוט המשולש לא במהרה ינתק אלא בשבעה נקיים וטבילה וקרבן.

★ ★

בגמ': עזרא תיקן וכו' וקורין בשני וכו' וקורין בחמישי וכו'.

הגר"ב זצ"ל בספרו ברכת שמואל (עמ"ס יבמות סי' כ"א) מביא, שהגר"ח מבריסק חקר, האם גדר ההלכה שצריכים עשרה בקריאת התורה קריאת מגילה וחזרת הש"ץ הוא, שהחיוב חל רק על ציבור של עשרה איש, וכל זמן שאין עשרה אין כלל חיוב. או שחיובים אלו חלים על כל יחיד ויחיד אלא שהדין הוא, שאין קריאת התורה אלא אם כן יש ציבור של עשרה. והנפקא מינה בחקירה זו היא לגבי דין "רובו ככולו", כלומר באופן שיש רוב שעדיין לא קרו בתורה [ו' בני אדם] ומיעוט [ד' בני אדם] שכבר קראו, האם יש חיוב לקרוא בתורה מדין רובו ככולו. לפי הצד הראשון שהחיוב נעשה דוקא על ידי עשרה איש ביחד, לא שייך לומר רובו ככולו, שהרי החיוב מעולם לא חל כל עוד לא היו עשרה. אולם אם נאמר שהחיוב חל על כל יחיד ויחיד, שייך הדין של רובו ככולו, ואם יהיה רוב שעדיין לא קראו בתורה

תיקן לכבס בע"ש משום שאין פנאי לכבס בע"ש או דבדוחק נתכבס ונתייבש באותו היום, וכתב דכן מבואר בצדה לדרך שכתב "מתקנת עזרא שיכבס אדם בגדיו לכבוד שבת" ולא הזכיר כלל ביום חמישי, וזו גם כוונת רש"י שכתב בד"ה מכבסין "בגדיהם לכבוד שבת", ולכא' צ"ב הא כן מבואר בגמרא, אלא דכוונתו לבאר דעיקר כיבוס בגדים הוא לכבוד שבת, ולא היתה התקנה שלא יכבסו בע"ש.

וע"ש במחצית השקל שכתב דהמג"א לא פירש כהא"ר, דס"ל דלכיבוס בגדים א"צ לתקנת עזרא דבלא"ה חייב לכבסין כי הוא מכלל עונג שבת.

★ ★

בשמירת שבת כהלכתה (ח"ב פמ"ב אות קטן י"ג) כתב וז"ל:

וי"ע אם תקנת עזרא נוהגת היום שכולם מכבסים במכונת כביסה, ואין לחשוש שיהיו טרודים בע"ש. ולא שייך כאן לומר דדבר שבמנין צריך מנין אחר להתיירו, דעיי' ברדב"ז ממרים (פ"ב ה"ב) ומג"א (תר"צ כ"ב) שאם מוזכר הטעם בתקנה, ובטל הטעם, ממילא בטל התקנה, והכא נקט הטעם מפני כבוד השבת.

ישמעעתי מהגרש"ז אויערבך (שליט"א) [זצ"ל] דבזמנינו שאין רגילין לכבס רק מהיום למחרת (ולא לצורך שימוש באותו היום), אם יכבס בע"ש, יחשבו שיש לו פנאי והוא מכין בע"ש לצורך אחר השבת, לכן עדיף לכבס לפני יום ששי.

וע"ש עוד שמסתפק אם התקנה היתה שיכבסו ביום חמשי דוקא, או שיקדימו לכבס לפני ערב שבת, אבל יכול לכבס גם ביום שלישי ורביעי, ונוטה יותר להקל כצד השני. וכ"כ בא"ר להקל.

★ ★

בגמ': וקורין בחמישי ומפסיקין ערב שבת כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה.

בתורת חיים מפרש, לפי שיצרו של אדם מתחדש ומתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, לכך כל זמן שלא נתגבר עליו היצר הרע אלא יום או יומיים, עדיין כח ביד